

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nagla sodba v Belem gradu.

Pred nami ležé sedaj najraznovrstnejša poročila o zadnjih dogodkih v Srbiji sploh in o atentatu na razkralja Milana, in v kolikor ta poročila niso inspirirana, soglašajo povsem s sodbo, katero smo izrekli takoj po atentatu, da hoče namreč Milan porabiti to priliko, da ugonobi tiste nesebične srbske rodoljube, kateri nasprotujejo njegovi, za lastni žep pač koristni, za Srbijo pa pogubni politiki.

Še več! V vseh, razmere in ljudi v Srbiji dobro poznajočih krogih vlada trdno prepričanje, da je razkralj Milan atentat naročil in ga insceniral nalašč v ta namen, da bi mogel razgnati radikalno stranko, in da bi uničil njene voditelje ter tako zadušil naraščajoči odpor proti njegovi grozovladi.

To mnenje potrjujejo različne okolnosti. Pred vsem način, kako se je izvršil atentat sam. Knežević je ustrelil na Milana v daljavi treh korakov. Še otrok bi bil medvedje širokega Milana zadel, in tudi Knežević bi ga bil prav lahko in dobro pogodil, ko bi bil le hotel. Kdo pa bi na Milana streljal z namenom, da ga ne zadene? Pač samo tisti, ki je najet v to, samo tisti, ki je z Milanom porazumljen!

Ali major Lukić je bil ranjen — bode morda kdo ugovarjal. Da, ranjen, in slučajno popolnoma lahko. Za Milana je to prava sreča, zakaj ko bi še Lukić ne bil ranjen, uvidel bi bil ves svet na prvi pogled, da je bila uprizorjena nečuvna komedija. Morda je Milan upal, da bo Lukić ustreljen, kajti tako bi bilo kolikor toliko potrjeno, da je atentat resen naklep, in da ni bil s pravo režisersko rutino aranžiran. Milan ni bil čisto nič ranjen. Dal je razglasiti, da je ranjen, da zadobi „atentat“ primeren značaj, kakor je potreben za razkraljeve naklepe.

Knežević je po atentatu bežal. Tekel je dva kilometra daleč in potem skočil v vodo tam, kjer je najhitrejša, in kjer so ga brez težav ujeli. Imel je dosti časa, da se usmrti sam, kar bi bil storil vsak drugi, kateremu se je atentat ponesrečil, vsak

kdor ni bil najet in kdor ima zavest, da ga za poskušeni umor čaka zaslužena kazen!

Še čudovitejša je, da Knežević, ko se je pripravil, usmrtiti generalisimusa Milana, ni pozabil vtakniti v svoj žep listka, na katerem so bila zapisana imena radikalnih voditeljev, tako da je Milan imel povoda, odgnati dotične „kompromitirane“ radikale še tisto noč v ječo. In odgnal jih je v ječo, še predno je bil Knežević zaslišan.

Mnenje, da je Milan uprizoril ta atentat, v namen, da se maščuje nad njemu nasprotno radikalno stranko, prevladuje skoro po vsem svetu. Saj je tudi naravnost smešno misliti, da bi možje, kakor Pasić, Tavšanović in drugi stopili v direktno zvezo s Kneževićem, in se mu dali tako v roke, da bi jih lahko spravil tako na vešala! Skoro ves svet je jedin, da je Milan potreboval ta atentat, da uprizori veliko razjizo na srbsko radikalno stranko, samo avstrijski in madjarski oficijozni svet skuša prevariti javno mnenje in je zapeljati v vero, da je atentat na Milana provzročila srbska radikalna stranka. Zlasti se peha za ta plemeniti namen vladna „Politische Correspondenz“, dasi za svoje dolžitve ne more navesti niti sence dokaza.

Uprizorjena persekucija Milanovih političnih nasprotnikov ni omejena samo na čistokrvne radikale. Milan jo je raztegnil tudi na druge, njemu nevšečne osebe. Celo poslanik v Peterburgu, general Sava Gruić, politično neprononcirani, le bolj navidezno radikalni stranki pripadajoč politik, je bil sramotno odstavljen in degradiran, baje radi nekega pisma, ki ga je posredovanjem strica, črnogorskega kneza Blaža Petrovića poslal bivšemu naučnemu ministru dr. Veniću.

Milan je leta 1883. zagrozil radikalcem, „da obuje visoke škornje in da bode do kolen gazil v radikalni krvi“. Zdaj se pripravlja, da to svojo grožnjo izvrši. Razglasil je obsedno stanje v Belem gradu in naglo sodbo, tako da pridejo vse radi tega atentata zaprte osebe pred vojna sodišča, kjer jih bodo sodile Milanove

kreature, ne po zakonu in po pravici, nego po ukazih morilca Helene Markovičeve.

Zdaj zapirajo srbske radikale in za pri so že vse uglednejše in uplivnejše može te stranke. Najbrž pride kmalu dan, ko jih bodo streljali in obešali, da tako oproste Milana nasprotnikov njegove izdajske politike, a avstrijsko oficijozno ter nemškimi in avstrijskim aspiracijam službujoče časopisje pripravljajo javno mnenje na to mesarsko klanje.

Avstro-ogerska vlada je od nekdanj podpirala Milana, moralno in materialno, češ, da je predstavitelj in nositelj avstrijske ideje v Srbiji, da je njegova dinastija jamstvo, da se Srbija, dasi je slovanska država in dasi je narod pravoslavne vere, ne nasloni ob Rusijo, ampak da bode vedno tirala tako politiko, kakor jo žele v Pešti in na Dunaju.

In Milan je bil zato hvaležen. Zastopal je avstrijsko idejo v Srbiji, tako da je Avstro-Ogrska danes tamkaj najbolj sovražena država, da jo smatra srbski narod za vzrok in izvor vse svoje nesreče, vse svoje gospodarske in politične bede. Milan ni zastopal avstrijske ideje, kakor jo je zastopal Garašanin, ne kakor neodvisen vladar neodvisnega naroda, ampak kakor najet in plačan agent, kateri ima nalogo, vzdržati v Srbiji nered in državo tako oslabiti, da se ne more ganiti na nobeno stran in da ne more ovirati protislovanske, nemško-madjarske politike na Balkanu.

Iz tega je lahko posneti, kaj je vzrok, da so avstrijski in madjarski oficijozni s tako vnamo priskočili generalisimusu Milanu na pomoč, in zakaj ga podpirajo s tako vztrajnostjo tudi sedaj, ko brusi ta novodobni Vuk Branković nož, da ga zasedi tistim možem, ki so nositelji idealov srbskega naroda.

Oficijozni store to toliko laglje, ker se jim ni bati, da bi se našel v delegacijah človek, ki bi se upal upreti protislovanski zunanji politiki naše države.

z dušo in srcem. Govoril bi Ti bil o idealni ljubezni.

Da, povedal bi Ti bil, da sem prinesel ista čustva in isto naziranje o ljubezni nazaj iz tujine, kakoršno sem bil ponesel na potovanje s seboj. Povedal bi Ti bil, da sem se ravnal po Tvojem nasvetu in po dani obljubi do konca vestno in moško, pa da mi kljub temu niso izruvale razne žalostne izkušnje iz srca nekega svetega spoštovanja do čiste, vzvišene ljubezni. No, potem pa bi Ti bil govoril o svoji sreči, o svoji ljubezni, o svojih vzorih.

Prijatelj, Ti veš, da sem bil glede ljubezni, kar si me poznal, vedno čistega in svetega naziranja. Časa duh mi ni mogel omajati v srcu neke pretrdne vere in prevelikega zaupanja v žensko zvestobo. V ženski, ki se je kazala na zunaj nedolžno in blago, menil sem najti vzor, ki bi smel in moral biti ljubljeno idealno, in ki bi znal vračati ljubezen prav tako in le tako. Začel sem hrepeneti po takem vzoru tudi sam, in srčno sem želel najti bitje, ki bi bilo vredno moje ljubezni. Zdelo se mi je, da bi to žensko bitje poznal v svojih očeh ne bila več navadna ženska, nego nekaj višjega, nadnaravnega, recimo: angelj.

Tak sem bil, Ti pa, Alfred, si bil povsem drugačnih nazorov. Izprva si mi za-

V Ljubljani, 12. julija.

Boj proti klerikalizmu na Dunaju.

Liberalci in socialni demokratje vzlic vsem terorizacijam in vzlic največji „energiji“ policije ne nehajo prirejati velikih shodov ter pouličnih demonstracij proti županu Luegerju, podžupanu Strohbachu in klerikalnim občinskim svetnikom. Demonstrantje so šli celo v Kalksburg, kjer ima Strohbach svojo vilo. Vilo je stražilo 13 žandarjev, ki so razganjali množico z bajoneti ter postopali tako silovito, da se je podrla vsled navala preganjane množice ograja, ter je padlo več oseb v Liesingbach. Tudi pred jezuitskim kolegijem so demonstrantje razgrajali ter klicali: „Nieder mit den Schwarzen!“ Ker se socialnim demokratom ne dovoljujejo več javni shodi, jih sklicujejo sedaj po § 2. društvenega zakona.

Splet za glagolsko liturgijo.

Zadrski nadškof je prepovedal čitati mašo v staroslovenskem jeziku. Ta prepoved je Hrvatje jako užalila, in celo nekateri duhovniki so se izjavili za to, da se glagolska liturgija ohrani vzlic Slovanom sovražnemu nadškofu. Mesto Splet pa je priredilo te dni za glagolsko liturgijo prelepo demonstracijo. Vsa hrvatska društva in nad 1000 drugih ljudi je šlo v Salono, da se udeležijo slovesne staroslovenske maše, ki je v Spletu kratkomalo prepovedana. Na povratku so hoteli nekateri glasno demonstrirati proti nadškofu, toda reditelji so jih pomirili. Popoldne je bil v gledališču velik shod, kateremu je predsedoval dr. Manger. Predsednik je v daljšem govoru podal zgodovino staroslovenske liturgije in dokazal, da ima hrvatski narod pravico rabiti glagolsko liturgijo. Govornik je naglašal, da se je doslej staroslovenska maša čitala nepretrgoma tudi v Spletu. Med velikim navdušenjem je sprejela skupščina resolucijo, s katero se protestira, da meče zadrski nadškof slovanski jezik izpred oltarja. V istem smislu so govorili državni poslanec dr. Bulat, dr. Grpić, dr. Mojsirović, dr. Trumbić in dr. Smolaj. Zadnji je naglašal, da je neobhodno potrebno edinstvo enotne akcije vseh Hrva-

krival — ne zameri — svoje drugačno prenaslanje in naziranje. Ko nama je ob jasnih poletnih večerih na izprehodu nanesla govorica na ta kočljivi premet, si navadno molčal in pustil besedo meni. Le, ko sem prišel do konca in se prepričevalno ozrl v Tebe, češ: ali mi moreš oporekati, le tedaj si me navadno pogledal po strani, in se mi nasmehnil malo ironično, češ: idealist! Pa jaz Ti nisem zameril nikdar. Poznal sem Te — zdelo se mi je — in cenil sem Te tudi kot človeka nasprotnih nazorov in drugega prepričanja. Vem, da sem Te skušal pridobiti za-se. Posrečilo se mi ni, in živela sva še nadalje vsak svojim nazorom in vzorom.

Bogovi so me ljubili že od nekdanj, je-li Alfred? Kaj bi govoril: po čemur sem hrepenel, to sem dosegel. Ideal moj je bil Ivanka moja.

Ali ni res, Alfred:

Ein Stern vom Himmel frisch gefallen,
Er könnte selbst nicht schöner sein. — ?

Toda, kaj je bila meni vsa njena zunanjost: lepota, naivnost, milina, proti njenim duševnim vrlinam! Ona me je umela, ona je vedela ceniti mojo ljubezen, ona je bila angelj, ki me je dvigal, vnemal, navduševal in ne vem kaj še.

Grilla sva se, kakor dva goloba.

LISTEK.

Idealist.

(Spisal Iv. Gol.)

Du bist die herrlichste von allen,
So sonder Falsch, so schön und rein,
Ein Stern, vom Himmel frisch gefallen,
Er könnte selbst nicht schöner sein.

Feliks Dahn.

Alfred, v tistem trenutku sem mislil na-te. Da, želel sem imeti poleg sebe dušo, ki bi me umela, ki bi mogla in hotela deliti z menoj vzvišena, sveta čustva, ki so preveč notranjost moja tedaj. Zato pa sem mislil v prvi vrsti na-te in želel imeti pri sebi Tebe, dragi. Oh, da, — koliko bi Ti bil imel povedati ...!

Pa Te ni bilo, prijatelj. Meni pa se je zdelo, morebiti prav zato, da sem stal sredi rojstnega mesta na izpraznjeni ulici tem bolj zapuščen in neopažen. Pozno je bilo, oziroma zgodaj, in pa temno, megleno, da sem ločil skozi gosto, meglasto pajčevino jedva par najbližnjih plinovih svetilk. Žive duše ni bilo na ulici razun mene in, kakor rečeno, težko sem Te pogrešal, prijatelj.

Po tisti dolgi, mučni odsotnosti sem se bil vrnil naposled iz tujine. Ob pozni,

ali če hočeš ob zgodnji uri me je ponesel vlak nazaj, in poln novih, vzvišenejših in svetejših čuvstev, kakor kdaj poprej, sem stopil na draga mi domača tla. Tebe ni bilo, čeprav si mi bil obljubil, da mi ob prihodu pohitiš naproti. Zato sem bil sam — z mislimi svojimi seveda. Pa prav te so mi delale družino prijetno in pa kratkočasno, da razun Tebe nisem pogrešal ničesar ...

Dovoli mi opomnjo, Alfred. — Mnogo pregloboko se mi je bilo ukoreninilo v celo bitje in mišljenje Tvoje prijateljstvo, da bi Ti napisal v slovo — kakor morebiti kdo drugi na mojem mestu — z malo črkami par hladnih besed, potem pa vrgel od sebe vse in pozabil vse, kar je bilo mej nama. Ne morem — toda pozabiti moram, moram! Predno pa pozabim, daj, prijatelj, da si oživim v dolgem pismu — morebiti preddolgem — z mrtvo črko še jedenkrat spomine na tiste srečne dni, ki so bili. Še jedenkrat ... in to naj mi bo, kakor dolga očitna izpoved, s katero dam duška trpki prevari. Potem šele si hočem resno prizadevati, da pozabim vse, vse.

Torej, kaj bi Ti bil imel povedati? — Govoril bi Ti bil o ljubezni. Še več: govoril bi Ti bil o ljubezni, kakoršna mi je bila od nekdanj vzor, po katerem sem hrepenel

tov v obrambi narodnih in cerkvenih pravic. Meščanstvo Spleta se je postavilo na čelo temu boju. Zaradi govora Makačiča, ki je naglašal, da so tisočletne narodne pravice in svetinje močnejše, kakor mimogredoče naredbe in novotarije raznih vlad in škofov, je bil shod končno razpuščen. Akcijski odbor je že začel poslovati, da se dvignejo vsi Hrvatje za slovansko bogoslužje.

Mirovna konferenca.

Kakor se iz Haga poroča, se je izrazilo več členov mirovne konference, da vesti o bodoči mirovni konferenci niso brez podlage. Velik del državnih zastopnikov je povsem preverjen, da se bodo konference nadaljevale, ter da se bo druga konferenca vršila zopet kmalu. Prva konferenca sicer daleko ne bo zadovoljila pričakovanja miru željnega in pod vojaškimi davki stokajnega človeštva, toda vsak začetek je težak in brez posledic tudi prvo zasedanje ne bo ostalo.

Royalistični naklepi.

„Gazette de France“ je prinesla senzacijo napihnjeno poročilo o naklepih royalistov. Najlepše pa je to, da je ta list glasilo — royalistov. Zdi se torej, da royalisti ne skrivajo svojih namenov, nego se z njimi celo bahajo. Da se orleanisti udeležujejo vsakovrstnih demonstracij in protirepubličanskih izgrediv, je znano. Neverjetno pa je, da bi bili potrosili pri tem tako velikanske svote denarja kakor se poroča, kajti vojvoda orleanški je skop in ne bogat. Vojvoda orleanški je sedaj somišljenik mlajših royalistov, ki so navdušeni za „delo“. Zategadelj pa sta izstopila iz orleanističnega odbora vojvoda Audiffret-Pasquier in Dufeuille; na njiju mesto pa je stopil Buffet. Royalistična so naslednja društva: „Galski škrijaneč“, „Beli klinček“, „Kraljevi safir“ in „Gamelle“. Royalisti podpirajo društvo „Ligue de la patrie française“ in „Ligue de la défense nationale“. Šef prvomenovane lige je znani kričar Déroulède, ki dobiva od royalistov mnogo denarja. Pri zadnjem škandalu, ko je bil Déroulède kot hujskač vojaštva zaprt, so izdali royalisti baje 300.000 frankov. Vojvoda orleanški je bil že povsem pripravljen, da se pripelje na Francosko, toda naklep se je pokazal. Večina listov se norčuje iz royalističnih naklepov ter iz vojvode orleanškega, ki je prav podoben operetnim princem.

Konfuzno vprašanje.

V angleški spodnji zbornici je zahteval neki poslanec pojasnil o pogajanjih angleške vlade s Transvaalom. Kolonijški minister, Chamberlain je na to odgovoril, da je zadeva sedaj še mnogo konfuznejša, kakor je bila, ter da vlada sama ne razume, kaj se prav za prav predlaga. Minister je torej prosil, da se mu dovoli nekaj dni časa za informacije.

Dopisi.

» Vranskega, 11. julija. Našim političnim društvom dosedaj ni trebalo svojega delovanja raztezati na Savinsko dolino,

Toda — ponavljam ti znova — Ivanka sem ljubil idealno, sveto, brez primesi kake grešne strasti. Tudi ona me je ljubila tako — vsaj zatrdjevala in prisegala mi je tako. Jaz sem jej verjel, in prisegal bi bil na njene besede.

V tej veri sem bil srečen, kakor še nikdar. Prijatelj, Ti veš, da sem bil. Saj sem Ti zaupal svoje srce do skrajnosti, saj sem Te seznanil z njo in Te vpeljal v krog njene družine. Pripovedoval sem Ti najrajši na dolgo in široko o najini ljubezni, in Ti glede na to razkril vsako še tako neznatno malenkost. Vse, vse sem Ti zaupal, prijatelj, — osoda je hotela, da sem Ti zaupal. Ti pa si mi bil svetovalec, voditelj ljubezni. Imel si me sploh popolnoma na brzdah in skoro brezpogojno, slepo sem se vdajal Tvojim nasvetom in zahtevam. Res, zdaj šele spoznam, da sem bil čuden, nenavaden človek.

Šele potem si mi polagoma, toda vedno določneje razvijal svoje nazore o ljubezni in jih o prilikah zagovarjal z vso vnamo. Govoril, dokazoval si včasih tako prepričevalno, da sem se zoper voljo in skoro nevede nagibal na Tvojo stran. A, da nisem padel, bila mi je rešilna misel Ivanka moja.

Pač res, Alfred, izkusil si bil mnogo in poznal si svet bolje, nego jaz!

(Dalje prih.)

kajti ta raj slovenske zemlje smo smatrali tako deviško čistim, da bi si je nemščurka umazanost niti ne smela od daleka pogledati. Ravno to našo in vseh savinskih narodnjakov zaupljivost je zlorabil človek, ki bi moral živeti med nami kot najpohlevnejši gost, kajti slovensko ljudstvo mu je pripomoglo do potrebnega blagostanja, slovenski zaslužek daje i danes kruh njemu in njegovi družini. To je sedlar Nemeč Ottenschläger, ki je zasedel vsled ondotnega strankarstva in slov. brezbriznosti županski stol; kmalu pa se je čutil toli varnega, da je začel rathezati skrivoma svoje nemške rožičke. Tihotapsko je začel nabirati podpise za ustanovitev nemške šole ter dobil par sto kalinov. Celjsko politično društvo „Naprej“ je spoznalo kritični položaj ter sklicalo na pretečeno nedeljo, dne 9. t. m. poučni shod na Vransko v slovečo narodno gostilno „pri Slovancu“ — gospe Tereze Šentakove. Med drugimi gosti iz Celja — zastopane so bile tudi naše narodne dame — posetili so shod kot govorniki gg.: dr. Iv. Dečko, društveni predsednik, dr. Jos. Karlovšek, podpredsednik ter Dragotin Hribar. Politična oblast je poslala komisarja g. Pichlerja. Ljudstva iz vseh slojev iz trga in bližnjih župnij prišlo je obilo.

Gospod dr. Dečko otvori zborovanje ter zakliče trikratni „Živio“ onemu, ki nam je dal ustavni zakon, da se smemo javno zbirati in posvetovati, presvitlemu cesarju. V stvarnih potezah je na to govornik razlagal za Slovence usodno nemško šolanje v pretečeni dobi, zasramovanje onih slovenskih otrok v šoli, katerim ni šla okorna nemščina, katere nikoli rabili niso. Vsak nemški pritepenec je mislil, da se zaradi njega morajo domačini nemško učiti. Pri tem pa postopajo Nemci vsikdar zvito, ni jim toliko na tem, naj bi se Slovenci res naučili njihovega jezika, ker vedo, da se to v ljudski šoli sploh ne da doseči, bilo je Nemcem le do tega, da ubijejo slovenski učenci z učenjem nemščine zlati čas ter da se sploh ničesar ne naučijo, le s takšnimi bi se dalo še nadalje pometati. Ne, neznanje nemščine ne škoduje našemu ljudstvu, temuč nasprotno: one drobtinice nemških besed, katerih se priučijo, storijo ga lahkovernega, da ga zviti Nemeč tem lažje preslepi. Obsojal je sramoto, katero so zakrivali narodni Vrančani s tem, da so si izvolili Nemeč za župana, ki je prišel s svojo nemščino le od Žalca do Vranskega — tedaj se ne pride z nemščino po celem svetu, temuč le med dobrimi in lahkovernimi Slovenci se še da kaj doseči. Če pride Slovenec med Nemce, ga sicer trpijo, dokler se vede dostojno, do veljave pa ne pride med njimi nikoli, naj še tako dobro nemško govori. Ko bi imel vranski župan s svojimi pristaši lepe namene koristiti ljudstvu, povedal bi mu to javno, kakor se govori tukaj na shodu, ne pa da lazi skrivoma okoli. Na slovenski zemlji bodi le Slovenec gospodar! Drugi govornik g. dr. Karlovšek je govoril o naši gospodarski bedi ter s poljudnimi primeri dokazal, da je glavna napaka pri našem gospodarstvu, ker se dela le z rokami, ne pa tudi z glavo, z razumom. Zamenjarjenost privede v hišo bolezen ljudem in živini, z boleznijo velike stroške in gospodarski polom. Prevelika kakor tudi premala štedljivost ob nepravem času škoduje nam istotako. Svet živi danes ob špekulaciji. Naši nasprotniki vedno špekulirajo, kako bi si nas podvrgli. Ker so nas zgubili kot sužnje, si prizadevajo, nas vsaj duševno zasužnjiti s tem, da nam ovirajo bistriti svoj razum v zdravem šolanju. Vsem enakim poskusom tujcev se odločno zoperstavljamo, posebno še naj storé to Vrančani pri sedanjem nemškem stremljenju pomislivši na pogovor: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ Zadnji govornik je nastopil gosp. Dragotin Hribar. Ovrigel je točko za točko famozne Ottenschlägerjeve peticije za nemško šolo. Gosp. dr. Dečko je prebral resolucijo, v kateri izrekajo volilci sedanjemu županu nezaupanje ter ga pozivajo, naj odstopi ter obenem odmakne svojo nakano, sicer pa storijo volilci svojo narodno dolžnost: odstopi naj ves občinski odbor ter prisili župana k enakemu koraku. Resolucijo je sprejelo občinstvo sporazumno in navdušeno. Ob 6. uri zvečer je predsednik zaključil zborovanje.

Iz Št. Jernjeja, 10. julija. Iz našega kraja ni dosti veselih novic. Pisalo se je,

da se v Pleterje naselje zopet menihi, ter da pridemo v njih odvisnost, kajti pri njih nam bo kupovati drva in seno. Pa celo najbližja prihodnost ni vesela; dež nam je spridil prvo letošnji, pridi nam trtni cvet, da nam letos ni pričakovati dobrega vina, ker večna moča škoduje poljskim pridelkom sploh. Včerajšnji dan nam je vendar podal res rodoljubnega veselja, saj je k nam izletel „Dolenjski Sokol“ z mnogimi gosti z vsega Dolenjskega, posebno pa iz Kostanjevice in Krškega. Počastili so nas v lepem številu rodoljubi iz Brežic. V neprislujenem veselju so se vršile godbene in pevske točke, vmes pa se je rekla marsikatera jako krepka napitnica. Kostanjeviška godba, katero je g. Potrebin res prav dobro izvežbal in vodil, nas je kratkočasila s slovenskimi in nekaterimi težkimi skladbami, ter kostanjeviški pevski zbor krepkih fantov in postavnih krasotic, včasih pomnožen s pevci Dolenjskega pevskega društva, nam je pod vodstvom istega gospoda kapelnika točno tolmačil najlepše naših pesmi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. julija.

— Osebnosti. Policijski ravnatelj v Trstu gosp. Kristof Busić je imenovan dvornim svetnikom.

— Občinski svet ima v četrtek, dne 13. julija 1899. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani izredno sejo. Dnevni red: Naznailo predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročilo o prošnji hišne poselstnice Terezije Male na Sv. Petra cesti št. 42 v zadevi 3/4 posojila; o komende nemškega viteškega reda prošnji za parcelacijo Mirja; o ofertni obravnavi za asfaltne tlakovce, ki se imajo po mestu položiti; o ugovorih trvdke G. Tönniesove in posestnika Josipa Koutnega proti parcelaciji in proti regulaciji mesta na zahodni strani Dunajske ceste proti Spodnji Šiški; o dopisu c. kr. deželne vlade zaradi prispevka k zgradbi novega šentjakobskega mostu; o gradnji ljudske kopelji in o uredbi prostora, kar ga preostane mestni občini po razširjavi Kolodvorskih ulic; o gradnji tretje mestne deške ljudske šole; o računskem zaključku mestnega vodovoda za leto 1898; o prošnji Frana Kovača in Frana Pravsta za napeljavo vode iz mestnega vodovoda do njunih stavišč ob Vodovodni cesti v Šišenski občini; o prošnji zadruga kovinskih obrtov, da se ji prepuste navratna dela vodovodnih cevij; o prošnji Antonije Trefaltove in Josipa Fortune glede brezplačne prepustitve vode iz mestnega vodovoda za stavbo njunih hiš ob Vodovodni cesti.

— V pojasnilo. V štev. 154. „Slov. Naroda“ piše g. prof. Ilešič, da sem nekak „ljublanski referent“ za Levčev „Pravopis“. Ne vem, kaj hoče g. profesor s tem reči. Gosp. prof. Levec je dobil nalog od ministrstva, spisati pravopis, ki bi se naj ujemal z Wolfvim slovarjem. Provizorno natisnjeno knjigo Levčevo je ministrstvo meni izročilo v presojo, naj izrečem, ali ustreza omenjenemu nalogu. Po mojem poročilu nekoliko predelani, definitivno natisnjeni „Pravopis“ je ministrstvo poslalo deželnemu šolskemu svetu v Ljubljano menda z naročilom, naj ga da kakemu strokovnjaku v presojo. Dež. šolski svet ni vedel, kakor se mi je povedalo, da sem jaz že ministrstvu poročal o knjigi, ter jo je zopet meni poslal v presojo. Jaz sem knjigo vrnil s potrebnim pojasnilom in nasvetom, naj se izroči drugim strokovnjakom, da o njej poročajo, in to se je, kakor sem zvedel, tudi zgodilo.

M. Pleteršnik.

— Pravila umetniškega društva potrjena. Z dopisom (št. 23.577) mestnega magistrata ljubljanskega je bilo predsedstvo slovenskega umetniškega društva včeraj obveščeno, da je deželno predsedništvo 4. t. m. z dopisom štev. 3384/pr potrdilo pravila omenjenega društva.

— Goriški župan dr. Venuti se je svoji stranki zameril tako, da je nastala nekaka kriza. Povod temu je, da se je župan vdeležil sprejema novega kardinala, ko se je ta povrnil z Dunaja. Župan je tako slabo poznal mišljenje svoje stranke, da je sklical mestne starešine na posvetovanje gledé sprejema kardinala Missis. Na to posvetovanje je prišlo jako malo obč. svetnikov. Županski kandidat dr. Alpi je pri posvetovanju zastopal mnenje, naj ostane

župan doma. Župan pa tega ni storil, nego je šel na kolodvor, je pozdravil kardinala, in se vdeležil kardinalovega slovesnega vhoda v mesto. Radi tega je padel pri svoji stranki v nemilost, in sodi se, da se bo moral kmalu umakniti z županskega stola. Venutijeva zvezda je začela temneti, zato pa sveti v toliko v večjem sijaju zvezda dež. glavarja Pajerja, kateri kardinala ni prišel pozdravit.

— Ooriška gimnazija. „Soča“ dokazuje, da je v letnem poročilu goriške gimnazije objavljena statistika, v kolikor se dostaje narodnosti učencev, neresnična. Ta statistika izkazuje, da je bilo na tej gimnaziji v minoletem šolskem letu 44 Nemcev, 179 Italijanov in 221 Slovencev, v resnici pa je bilo Slovencev več, Nemcev in Italijanov pa manj. Kar si dovoljujejo ti germanski profesorji, je že res od sile.

— Občni zbor kranjske kmetijske družbe bo jutri ob 1/2 9. uri dopoldne. Opozarjamo vse člene, da se tega zborovanja mnogoštevilno udeležé.

— Velika narodna veselica pevskega društva „Ljubljane“. Piše se nam: Lepo se vrsté letos veselice narodnih društev ljubljanskih, in kjer bi imela konkurenca mej dvema jedni škodovati, umakne se druga drugi, da je le vspeh ostale popolnejši. Že dvakrat se je umaknila tudi „Ljubljana“; zdaj pride ona na vrsto: v nedeljo, 16. t. m. ji je prost dan! Na Koslerjevem vrtu bo našlo ta dan popoldne občinstvo zopet novega užitka pri zanimivem programu godbe in petja, a še zanimivejšem v ostalih točkah — tehtnici, šaljivi pošti i. dr. Odbor in pododbori hočejo storiti več kot svojo dolžnost, in ne štedijo ni s časom ni s trudom. Društvo si je omislilo ravnokar lične razglednice, ki se bodo prodajale pri veselici. Ples bo v nalašč za to prirejenem salonu brez vstopnine. Izvestno se odzove narodno občinstvo obiloštevilno tudi veselici tega narodnega društva 16. julija na vrtu Koslerjeve pivarne.

— Iz Kranja se nam poroča: Dne 16. t. m. bo v restavraciji g. Sirca „pri Kroni“ koncert, pri katerem bo sodelovala domačalska godba. Začetek ob 3. uri popoldne. Polovica dohodka je namenjena dijaški kuhinji v Kranju.

— Braino društvo v Mokronogu priredi v nedeljo, dne 16. julija 1899. na vrtu gostilne „pri Lipi“ s sodelovanjem godbe sl. meščanske garde kostanjeviške koncert. Vspored: 1. Wagner: „Bosnaki“, koračnica. 2. Ivanovici: „Suspinul“, bulgarski valček. 3. Strobl: „Varijacija“ za dve krilovki s spremljevanjem godbe. 4. * * * „Marica“, polka française. 5. Ivanovici: „Donavski valovi“, valček. 6. Seibold: „Venec slovanskih narodnih pesmij“. 7. * * * „Nadvojvoda Albreht-koračnica“. Med posameznimi točkami petje in šaljivi prizori. Zvečer umetalni ogenj, prosta zabava in ples. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30. kr. za osebo.

— Umor sodnega adjunkta Hallade. Preiskava je dognala, da se ni zgodil roparski umor, kajti našli so Halladovo listnico, denarnico in uro. Iz tega se sklepa, da so morilci Hallado, ki je bil v Beljaku kazenski sodnik, umorili iz osvete. Na ukaz celovškega državnega pravdnštva je bil v Velikovu aretovan neki pekovski pomočnik, na katerega leti sum, da je eden morilcev.

— Toča je dne 4. t. m. v občini Pribisje pri Semiču močno pobila. Škoda znaša 3000 gl.

— Janja bodo pekli jutri popoldne ob 4. uri pri znanem narodnem gostilničarju g. Zabukovcu, Cesta na log št. 10.

* Ruski prestolonaslednik. Princ Jurij, brat ruskega carja je umrl v Abastumani dne 10. t. m. dopoldne, ker se mu je ulila kri. Rojen je bil 9. maja 1871., torej je bil 38 let star. Bolehal je že dolgo vsled tuberkuloze ter je prebival večidel na Rivieri ali na jugu Rusije. Oženjen ni bil. Prestolonaslednik je postal sedaj 21-letni carjev najmlajši brat, princ Mihail.

* Mučenje jetnikov na Ogrskem. V Komarnoškem komitatu v občini Mocsa je nedavno nekdo odnesel iz občinske blagajne 2157 gl. Radi tega je bilo zaprtih več oseb, katere so sumili, da so ulomili v blagajno. Ker izmed osmih ujetnikov ni hotel čina nihče priznati, je občinski zastop šest izmed njih nečloveško mučil. Dal jih je preteptati s žarečimi palicami, pod ujetnikove noge so postavili žareče plamena spirita ter jim

porivali za nohte ostre nožve konce. Vendar vse te grozovitosti niso imele nikakega vpeha; končno se je pravi tat sam javil. Državno pravdnštvo je tožilo občinski zastop v Moci radi zlorabe uradne oblasti.

* **Verska blaznost.** V opavski blaznici je neka blazna ženska zadavila svojo tovarišico, potem pa plesala okoli nje in pela svete pesmi.

* **Dreyfus na odru.** V nekem gledališču na prostem v Rennesu so predstavljali tridejansko ljudsko igr: „Nedolžen mučenec“. Prvo dejanje: tožba; drugo dejanje: degradacija; tretje dejanje: nedolžnost in vrnitev. Dreyfus nastopa kakor sergent Michel. Občinstvo je povsem mirno sledilo predstavljanju iger.

* **Roparji v Sardiniji.** Ko so lovili v nekem gozdu pri mestu Morgoglia nedavno roparje, se je unel med karabinierji in roparji hud boj, tekom katerega so bili dva roparja in en vojak ustreljeni, en podčastnik pa ranjen. Roparji so se poskrili v gozdu, ki je obdan od vojaštva. V zadnjih dveh mesecih so ujeli na Sardiniji zopet 64 roparjev, med temi ja bilo 25 takih, na katerih glave so bile razpisane nagrade.

* **15.000 mark pisalcu anonimnih pisem.** Iz Kolonije javljajo: Bivši vladni predsednik pl. Schwarz v Koloniji je javno razglasil, da dobi 15.000 mark oni, ki mu izda ime njegovega brezimnega dopisnika. Pl. Schwarz dobiva namreč nešteto anonimnih pisem. Tudi dopisniki sami dobe to nagrado, ako se javijo.

* **Atentat v gledališču.** V Deptfortu so igrali senzacijsko dramo „Ko London spi“. Pisatelj Collingwood je igral vlogo intriganta. Ko je dospela igra do trenotka, da intrigant junakinjo zadavi, je priletel z galerije nož, ki pa ni zadel intriganta, nego dirigenta godbe, ki je dramo spremljevala. No, nož ni napravil velike škode. Dirigent se je pač iz strahu zgrudil s svojega stola, a ko so mu zavezali rano, je dirigiral dalje. Nož so spravili v gledališki arhiv.

* **Častna nagrada enega milijona.** Nedavno sta republiki Argentinja in Chile povodom mejnih preprirov izbrali mirovnim sodnikom američanskega poslanika v Buenos-Ayresu, Buchmanna. Obe republiki sta bili tako zadovoljni z njim, da sta mu dali sedaj en milijon frankov kakor častno nagrado.

* **Umetni potres.** Mesto Victor v Koloradu je hotelo, da se o njem tudi kaj govori in piše, zato je sklenilo, da hoče dan svoje neodvisnosti slaviti z — umetnim potresom. Mesto leži na pobočju gore Big-Bull. Odbor za prireditve potresa je šel 2000 črevljev višje, na vrh gore ter dal prinesiti v nalašč za to pripravljene rove pet kadi dinamita. Guverner države in 20.000 ljudi se je napotilo gledat do eksplozije. Potres se je baje krasno posrečil, 80 milj daleč na okrog se je vse treslo.

* **Američanski dijaki** so tudi jako praktični ljudje. Počitnice ne potratijo z le-nuharenjem, nego si poiščejo služb. Nekateri gredo v pisarne, drugi so po hotelih natakarji, blagajničarji itd. Tudi med šolskim letom imajo američanski dijaki vedno kak zaslužek. Vseučilišča po manjših mestih so nekaki instituti, kjer dobé slušatelji vse kar jim treba za življenje. Zato pa tudi marljivo študirajo.

Književnost.

— „Popotnik“ ima v št. 13. naslednjo vsebino: I. Tovariši, pozor! — II. Seveda „bralec“ in še marsikaj. (Fr. Plešič.) — III. Kako se ima vaditi prosta in nepretrgana ponova čitalne in realistične tvarine? (V. Pulko.) — IV. Načrt premenjenih pravil „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. — V. O narodnem gospodarstvu. (Vek. Kukovec.) — VI. Slovestvo. — VII. Društveni vestnik. — VIII. Raznoterosti. — IX. Natečaji in inserat.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 12. julija. „Wiener Zeitung“ prijavlja imenovanje sekcijskega svetnika v finančnem ministrstvu, drja. Friderika Ploja, dvornim svetnikom pri upravnem sodišču.

Dunaj 12. julija. Ministrski predsednik grof Thun in trgovinski minister baron Dipauli sta se vrnila iz Budimpešte, in se je danes ob 2. uri popoldne sešel ministrski svet, da sklepa o njih dogovorih z ogrsko vlado.

Pri pogajanjih v Budimpešti je šlo za to, kdaj se naj v Cislitvanski aktivirajo nagodbene predloge. Po daljših debatah se je končno doseglo popolno porazumljenje. V Cislitvanski se nagodbene predloge ne bodo vse nakrat razglasile, ampak polagoma po potrebi.

Dunaj 12. julija. Pri pogrebu ruskega careviča zastopal bo cesarja neki nadvojvoda.

Praga 12. julija. Izvrševalni odbor mladočeskich poslancev je imel predvčerajšnjim sejo, o kateri je bil danes izdan zanimiv komuniké. Ta naznanja, da so bili poslanci dr. Greg, dr. Herold, dr. Pacak in dr. Začek te dni pri ministrskem predsedniku grofu Thunu, s katerim so imeli štiri ure trajajoče posvetovanje. Thun je izjavil, da izpolni svoje obljube, in da se uredi jezikovno vprašanje le po doseženem dogovoru interesovanih strank, in v smislu ravnopravnosti. Rečeni poslanci so bili tudi pri finančnem ministru dru. Kaizlu, s katerim so se posvetovali o čeških deželnih financah. Izvrševalni odbor je sklenil predložiti poročilo imenovanih poslancev najprej klubu, potem pa sklicati shod zaupnih mož.

Budimpešta 12. julija. Magnatska zbornica je v svoji včerajšnji seji sprejela ves kompleks nagodbenih predlog. Danes se je zasedanje parlamenta odgodilo do 28. septembra.

Budimpešta 12. julija. Višje sodišče je odredilo, da se sodnik Szabo in trije drugi javni funkcionarji obtožijo radi zlorabe uradne oblasti izsiljevanja in trpinčenja jetnikov.

Berolin 12. julija. Pri volitvi volilnih mož za deželnozborsko volitev na Bavarskem je bila lažiliberalna stranka popolnoma poražena in to vsled koalicije, katero so klerikalci sklenili s socialnimi demokrati.

Rim 12. julija. Zanardelli in Coppino sta obnovila nekdanjo levico. Doselej jej je pristopilo nad 150 poslancev.

Rim 12. julija. „Agenzia Stefani“ javlja, da je bil radi vohunstva v Nici obsojeni, a sedaj pomiloščeni general Giletta pri prihodu v Piacenzo po vladnem naročilu aretiran.

Pariz 12. julija. Zlorabe in umora necega šolarja obdolženi redovnik Flammien je bil oproščen. Vsled tega so nastali v Lillu sinoči veliki izgredi. Več tisoč demonstrantov je pobilo okna cerkvenih poslopij, kliče: „Smrt jezuitom“.

Pariz 12. julija. Dreyfussu je bila včeraj izročena stotniška uniforma, v kateri stopi pred vojno sodišče.

Pariz 12. julija. Neki novijorski list je ponudil Zoli ogromen honorar, če prevzame poročanje o Dreyfusovem procesu v Rennesu. Zola je ponudbo odklonil, češ, niti za deset milijonov dolarjev ne prevzamem poročanja.

Madrid 12. julija. Vlada je sklenila, da razveljavi obsedno stanje.

Narodno gospodarstvo.

O svetovnem gospodarstvu.

(Dalje.)

Statistika nam približnje pove, kako je ljudstvo razdeljeno po deželah in narodih. Zanimivo bi pa bilo vedeti — in to morajo socialni političarji tudi vedeti, če hočejo izvajati kakih socialnih reform — kako je v posameznih deželah bogastvo razdeljeno po individuih in zasebnikih. Dolgo časa se je takova statistika privatnega premoženja strogo zakrivala in tajila; sicer se še dandanes prikriva; ali ipak prihaja že vsled moderno urejenega dohodninskega davka marsikaj na dan, kar nam kaže bogastvo male peščice bogatinov in ubožstvo velike množice iz večine.

Janžul navaja neke starejše podatke iz 80ih let; vsled tega seštelj so tedaj na svetu 700 funt. šterling. milijonarjev, to je takojšnih, ki vladajo najmanj z enim milijonom funt. šterlingov (1 funt šterling je 12 gld. avstr. velj.) ali z 12 milijoni naših gold. Takošnih šterling milijonarjev bilo je v Angliji 200, v Zjedinjenih državah 100, v Nemčiji in Avstriji 100, v Franciji 75, v Rusiji 50.

Kar se Zjedinjenih držav tiče, pokazal je senator Šerman pred nekaj leti v žurnalu „Forum“, da tam polovica vsega na-

rodnega bogastva pripada četrdeset tisočem (40.000) bogatih obitelji; tri četrte pa — 250.000 obitelji. Ako se računa obitelj na 10 duš, kar je mnogo, pripada torej dvema milijonoma in pol (2½ milj.) ljudij trikrat več premoženja nego vsem ostalim prebivalcem Zjedinjenih držav, torej blizu osemdesetim milijonom (1½ milijona ljudij ima trikrat toliko, ko 80 milijonov ljudij). Med temi bogatini je zopet 70 ljudij, ki imajo povprečno na dušo (svoje obitelji) po 375 milijonov dolarjev (1 dolar = 2 gld. 5 kr. avst. velj.) ali 90 milijonov gold. avst. velj. in najubožnejši izmed teh 70 ima premoženja 20 milijonov funt. šterlingov ali 124 milijonov gold. avst. velj.

Pisec teh vrst zasledoval je po nekoliko stanje privatnega bogastva glede na določene familije; toda premalo se je mogel doslej orientirati; časopis „Revue des revues“ v Parizu prinesel je v decembru 1898. l. in januarju 1899. sl. nekaj tostranske statistike pod zaglavjem „Med milijardarji“ (Dans le mond des milliardaires). Vsled tega ima znani „petrolejski kralj“ John D. Rockefeller, v Pittsburgu v Zjedinjenih državah živeč, katerega moč se seveda tudi na Evropo razteza (v poletju 1895. je na pr. on določil, da 1 liter neke vrste petroleja velja na celi zemlji 35 kr., in veljal je, in to ekonomično moč imenoval je šaljivo neki pisatelj — moderno nezmotljivost! Rockefeller ima torej sedaj 1300 milijonov frankov premakljivega in 500 milijonov nepremakljivega premoženja, skupaj torej 18 milijarde frankov; temu bogatinu vsak dan samo ob sebi premoženje zraste za 220 000 frankov, ne da bi njemu bilo treba z mazin cem ganiti, v dveh letih bo dvojni frank-milijardar, leta 1918. bo imel 25 milijarda; njegovi letni dohodki so tako veliki, da bi nje moralo 10 parov konjev vleči, ako bi se namerili v zlatu.

Rockefellerju so v Ameriki najbližnji te-le bogatini: John Jacob Astor, ki nima dosti manj od Rockefellerja, dalje Jai Gould, ki je bil kot mladenič ubog in je sam obogatel in Cornelius Vanderbilt, kateri je bil mnogo premoženja podedoval. Gould in Vanderbilt sta znana „železnična kralja“ (Eisenbahnkönige), kakor svet takove bogatine z opravičenjem zove; kajti to so v resnici pravi kralji, in statistika bo morala genealogijo teh kraljev veliko bolj popularizovati nego je to storila doslej.

Ostalih američkih kraljev, kakor so Palmer v Chicagu (s 600 milijonov frank.), Knight, Carnegie, Me. Leiter, Mne H. King, Esnery, nočem dalje navajati.

(Dalje prih.)

Poslano.*

„Slovenec“ je v št. 152. dne 6. julija t. l. prijavil „poslano“ tukajšnjega Mih. Trčka, v katerem ponuja župnik — široko-ustno, kakor je že običajno pri njem, kadar se gre za njegove blamaže — onemu, ki dokaže, da je storil „On“ en korak, eno črko ali eno besedo, da se odstrani učitelj Rojina, svoto 100 gld.

Podpisani krajni šolski svet reflektuje na te 100 gld. gori omenjenega župnika, kajti le-ta župnik je g. nadučitelja opetovano denunciral.

Da je to resnično, dokazali bomo pri obravnavi, če do te pride, kar si prav želimo. V rokah imamo nekaj, s čimur smo vedno na razpolago in tudi vemo, da župniku ne bo ljubo, če pride na dan, a morebiti se tudi kdo drugi vsled tega nekoliko razgreje.

Kolikor poznamo župnika Trčka, zvičaj se bode kot kača, predno bo spustil izmed prstov — morebiti ne iz svojega žepa — ta stotak, katerega je tako bahato ponudil, meneč, da ne bo nikogar, ki bi ga mogel doseči in vzeti iz njegovih posvečenih rok.

Misli mar župnik, da so podpisanemu krajnemu šolskemu svetu neznane vse intrige, s katerim je delal zoper g. nadučitelja in zoper krajni šolski svet, „ki obstoji izključno iz najožjih pristašev gosp. nadučitelja“, kakor se doslovno glasi v neki ovadbi proti g. nadučitelju in krajnemu šolskemu svetu, katera ovadba se je sestavila nahujskanemu Raščanu?

Pri tej priliki ponudi krajni šolski svet župniku in vnetemu sadjarju — denarja nimamo, ker smo ga udje krajnega šolskega sveta kot farani že zdavnaj mo-

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

rali izdati za stavbo svinjakov pri župnišču in le-tega popravo — 200 cepljenih parmen, ako je v stanu dokazati, da ni sestavil on omenjene ovadbe, katero je prepisal nekdo drugi, a podpisal Janez Kreč, ki je dobil za to uslugo dva dni zapora s postom in pri-liko, plačati sodnijske stroške v tožbi kraj-nega šolskega sveta.

Mi tedaj Kreča lahko pomilujemo kot žrtvo brezvestne mistifikacije, ker se je pri obravnavi pokazalo, da on niti vedel ni, kaj je podpisal!

„Slovenec“ pa g. Rojine tako ne more pomilovati, ker ta ve, kaj dela.

Mi smo prepričani, da bo g. Rojina, le žrtev zle volje župnika Trčka, ako bode vkljub vsem dosedanjim in v prihodnje nameranim korakom, katere je že in jih še bode v tem oziru storil krajni šolski svet, vendar le prestavljen.

Dobro poznamo župnika, da, rekli bi, še preveč, in če bi ga preblagorodni gosp. okrajni glavar, da si je, če se ne motimo, župnikov sošolec, in pa prečastiti g. Kržič, če tudi župnikov intimni prijatelj, kateri prebije pri njem del vsakoletnih počitnic, poznal tako, kot ga poznamo mi, ne vrjela bi mu, kadar obdelava s krščansko ljubeznijo one, ki se upajo s svojimi možgani misliti.

Kakor doma, ravno tako delal je bržčas župnik o gotovih prilikah tudi v Ljubljani. Kamor je tako pogosto zahajal in še zahaja, in kjer gotovo ni g. Rojine hvalil in priporočal na raznih mestih, naj se da g. Rojini od višje šolske oblasti priznanje za to, ker je storil v eni spomladi za tukajšnjo občino več dobrega kot župnik v vseh letih njegovega tukajšnjega službovanja ne oziraje se na vse ogromne troške, katere je župnik hotel povzročiti in jih tudi deloma povzročil občini.

Ne! Zato ni tako pogostoma hodil v Ljubljano, ampak poleg gostih privatnih opravil posvečeval je gotovo obilo časa drezanju, da je slavni c. kr. okrajni šolski svet visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu predlagal premestitev g. nadučitelja Rojine.

Visoki c. kr. deželni šolski svet pa je ustrezaje temu predlogu, udaril v prvi vrsti našo šolsko mladino, ki potrebuje zares delavnega učitelja, v drugi vrsti pa šele g. nadučitelja Rojino, in to le samo materialno, katera škoda bi se mu v tem slučaju morala do zadnjega vinarja poravnati, ker to je za njega in njegovo rodbino, lahko bi rekli, usodepolnega pomena.

Gosp. nadučitelj Rojina je vreden naslednik nam nepozabnega gosp. Črnagoja. „Slovenec“ ga imenuje neki Črnagoj! Da res! Neki Črnagoj! In to menimo in smo tega prepričanja, da, če bi se hotelo dobrega učitelja na kratko in splošno popisati, reklo bi se „Črnagoj in nič več“, in vzor učitelja nam je pred očmi v celem obsegu, kakor si ga moramo misliti.

Kako bo gosp. Rojina to nezasluzeno katastrofo prebil, si lahko mislimo. In mi, ki razmere poznamo, vemo, da ga bo ta udarec bolel leta in leta, če bo sploh mu mogoče ga kdaj materialno preboleti, in mi smo v popolni zavesti, da se postopa tukaj nepremišljeno.

Sicer pa naj se zgodi, kar koli hoče. Krajni šolski svet si je v zavesti, da je moralno primoran storiti vse, da gospod nadučitelj Rojina ostane obvarovan v vsakem oziru na tem mestu, kakor danes. I v okviru postavno-dopustnega in skoz in skoz pravičnega delovanja doseže, kar je v prid naši šolski mladini s pričetim Rojinovim delovanjem.

Krajni šolski svet tukaj pa javlja, da reflektuje na razpisani stotak, ker dokaže z uradnim aktom, kateri je v naših rokah, da je denunciral župnik Trček na primer-nem mestu g. Rojino.

Da se pa za sedaj še ne raznašajo uradne tajnosti med svet, zato ne objavimo danes še tega akta. Vender pa bomo to storili, kakor hitro se izkaže potreba.

Razpisani stotak bomo dobili, samo, če je župnik njegov gospodar. Če ne, naj si ga preskrbi v ljubljanski šentpeterski župniji, kjer je svoj čas kaplanoval in kamor še danes rad in pogostokrat zahaja.

Krajni šolski svet v Šmartnem pod Šmarno goro.

dne 9. julija 1899. l.

Ivan Malinšek,

predsednik.

France Kovač,

ud krajn. šols. sveta.

Matevž Jeras,

ud krajn. šols. sveta.

Avstrijska specialiteta. Na želodec boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidnitz-praska“, ki je preskušeno domače zdravilo in upliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in s pod-pisom. — Direktna pošiljatev ne pod 2 skatljici. 5 (59—9)

Zahvala.

Odbor št. Jakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani izreka svojo najiskrenejšo zahvalo vsem, kateri so kolikor toliko pripomogli k lepemu vspehu veselice dne 2. julija t. l., osobito slavnemu „Trgovskemu pevskemu društvu“ in njegovemu pevovodji gospodu A. Razinger-ju, gospe in gospičinam, katere so bile tako ljubezne ter so slačice prodajale, in slednjič slavnemu p. n. občinstvu za mnogobrojni poset.

V Ljubljani, dne 11. julija 1899.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. julija: Josip Steinklauber, polirjev sin, 4 mes., Vodmat št. 30, pljučni katar. — Andrej Bilovecky, profesor, 50 let, Radeckega cesta št. 11, kap. — Dne 9. julija: Alojzija Kovačič, uradnega sluge hči, 13 mes., Česarja Jožefa, trg št. 1, ošpice. — Jožef Benedik, cerkvenikov sin, 11 let, Kolesijske ulice št. 1, vnetje trebušne mrene. — V deželni bolnici: Dne 7. julija: Ana Jamnik, krojačeva hči, 30 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji srčni tlak 734.0 mm.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperatūra v °C	Vetrovi	Nebo
11.	9. zvečer	736.9	19.2	sl. zahod	jasno
12.	7. zjutraj	737.2	14.9	sl. vzhod	jasno
	2. popol.	735.5	25.3	sr. svzhod	pol. oblak.

Srednja včerajšnja temperatura 19.7°, nor-male: 19.7°.

Dunajska borza

dne 12. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	40	„
Avstrijska zlatna renta	119	30	„
Avstrijska krona renta 4%	100	65	„
Ogerska zlatna renta 4%	119	25	„
Ogerska krona renta 4%	96	75	„
Avstro-ogerske bančne delnice	909	—	„
Kreditne delnice.	380	50	„
London vista	121	52 1/2	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	92 1/2	„
20 mark	11	77	„
20 frankov	9	55 1/2	„
Italijanski bankovci	44	70	„
C. kr. cekini	5	67	„

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Pretužnim srcem javljamo vsem so-rodnikom, znanec in prijatelj, da je Vsemogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno hčerko, oziroma sestro

Vidico

v nežni mladosti 3 mesecev k sebi med svoje angeljce poklicati. (1279)

Stari trg pri Ložu, 11. julija 1899.

Ferdo in Marija Wigele
roditelja.

Mimica Nandek
sestrica. bratec.

Štev. 22.814.

(1280—1)

Prodajalnica v najem.

Od 1. avgusta letos naprej je v poslopji meščanske imo-vine v Ljubljani jedna v Lingarjevih ulicah ležeča prodajalnica oddati v najem.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema mestni komisariat v navadnih uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 7. julija 1899.

Prostovoljna razprodaja.

V četrtek pred sv. Jakobom, dne 20. julija 1899. l., dopoldne ob 8. uri, event. tudi drugi dan dne 21. julija t. l.

bodo se

travniki, njive in gozdi

pripadajoči h graščini „Rakovnik“ v Ljubljani, katera je last F. M. Schmitt-a v Ljubljani, na lici mesta

prostovoljno po kosih prodajali.

Travniki leže ob Dolenjski cesti in so pripravljeni za stavbišča. (1246—2)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Popotne košare

priporoča (1267—2)

M. Pakič v Ljubljani.

Nikakeršno tovarniško delo!

Posrečilo se mi je, pridobiti dva tukajšnja spletalca košar, ki mi najbolj izdelujeta te košare.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isli, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osobni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isli, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osobni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10—14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpeke ali alpeke-srebra priv. dunajske to-varne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpeke, 12 kom. od gld. 4.30 naprej.

žličice „ „ 12 „ „ 2.20 „

Namizni svečniki

iz alpeke, čisto bele kovine,

par 21 cm visokih gld. 2.—,

23 „ „ 2.30,

25 „ „ 2.40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim

(599—33) ali koščenim ročajem.

Na Sv. Petra cesti št. 5
odda se s 1. avgustom ali s 1. no-vembrom t. l. (1257—2)

stanovanje

s 4 sobami v II. nadstropju na ulico.

Sprejemem

izvrjenega koncipijenta.

Matthaeus Bežan

(1280—3) o. kr. notar v Marenbergu.

Jakob Vattovaz

št. 112 v Kopru pri Trstu
ponuja

istrijska bela vina

od 14 gld. naprej in rudeča (črna) vina od 13 gld. 50 kr. naprej; refoško in muška-telec, sladak, po 40 kr. liter. (1189—6)

A. Eichler-ja

,AEOL'

američanske harpne citre

se dobé za samo 13 gld. (1281—1)

v prodajalnici glasbil v Selenburgovih ulicah št. 1.

Tu se prevzemajo tudi uglasčevanja, in so razni godbeni komadi k tem citram v veliki zalogi.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb—Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelc, žvepl-jeno mahovje, nedosogljivo v svojem delovanji pri mišični skrnini in kostonini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlom-lenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angeliški boleznih, kovnih diskrijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na raz-polago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdrav-nik doktor A. Longhino. — Prospekte in bro-šure razpošilja zastoj in poštne prosto

(712—12) oskrbnitvo kopališča.

Razglas.

Na o. kr. cesarja Franca Jožefa veliki gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v soboto, dne 15. julija t. l.

od 9. do 12. ure v ravnateljevi pisarni. Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v ponedeljek, dne 17. julija ob polu 9. ure nadalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinesó seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 50 kr., ki se bodo onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učenci, kateri so oddaljeni od Kranja, pa se morejo javiti za vsprejem tudi pismeno. Vpslati morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso. Vendar pa se morajo v ponedeljek, dne 17. julija pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo o. kr. cesarja Franca Jožefa velike gimnazije v Kranju

dne 1. julija 1899. leta.

(1201—3)

Doering^{ovo} milo
SOVO.
(444—19)

Izmej najfinejših
toaletnih mil
najcenejše in
najmilejše.

Za umivanje porabno
za
dame
kakor tudi kot
milo za otroke
jako priporočljivo.

Povsod na prodaj
po 30 kr.

Lesnina in tisk „Narodne Tiskarne“.